

Dosarul nr.3ra-173/2020

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (D.Bosîi)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (V.Movilă, N.Veleva, Ev.Dvurecenschii)

Î N C H E I E R E

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Boghean Ana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu privire la anularea deciziei, obligarea restituirii sumelor și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă

La 12 martie 2018 Boghean Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu privire la anularea deciziei, obligarea restituirii sumelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 05 martie 1973 a început activitatea sa în câmpul muncii, iar la 16 martie 1976 a fost angajată ca educatoare la Grădinița nr. 2 din satul Crihana Veche, raionul Cahul, respectiv la 02.12.1998 prin ordinul nr. 30 a fost eliberată din funcția deținută în conformitate cu prevederile art. 26 Codul muncii din dorința proprie.

A menționat reclamanta că la data de 08.12.1998 a beneficiat de pensie pentru vechime de muncă, conform deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale.

La 01 aprilie 2004, Boghean Ana a fost reangajată în funcția de educatoare la aceeași unitate preșcolară, respectiv în perioada 08.12.1998 - 14.08.2011 a beneficiat de pensie pentru vechime în muncă în conformitate cu Legea cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova nr.437-XII din 27.12.1990 și a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova cu privire la pensiile pentru vechime în muncă a cadrelor din domeniul învățământului și ocrotirii sănătății nr.865 din 29.12.1992.

Ulterior, la 14.08.2011 a fost transferată la pensie pentru limita de vârstă conform art. 11 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998.

A indicat reclamanta că în luna februarie 2018 i-a devenit cunoscut faptul că din pensie i se reține lunar câte 20%, motivul fiind pensia achitată în plus. Reținerile respective s-au făcut în baza unei dispoziții emise de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul care nu i-a fost adusă la cunoștință, nu i s-a înmănat o copie, nu i-a fost comunicat nici motivul care a stat la baza emiterii actului dat.

Astfel, a depus o cerere prealabilă la data de 01.02.2018 la care nu a primit nici un răspuns.

A relatat că încercările reclamantei de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, fără a primi un răspuns la cererea prealabilă, nu i s-a înmănat nici o copie a deciziei nominalizate.

De asemenea, reclamanta a indicat că, pensia sa a fost stabilită în baza Legii nr.437- XII din 27.12.1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova, lege care acționa la acel moment și care prevedea expres (art.5), că pensiile pentru vechime în muncă se stabilesc în cazul suspendării muncii care dă dreptul la această pensie. Anume, întru respectarea cerințelor legii nominalizate, reclamanta a fost concediată din serviciu.

La 01 ianuarie 1999, odată cu punerea în aplicare a Legii nr. 156 - XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, a fost abrogată Legea nr.437-XII din 27.12.1990.

Dat fiind faptul, că legea nouă nu prevede așa categorie de pensie „pensia pentru vechime în muncă” și, respectiv, nu prevede nici restricțiile cuprinse în legea veche, adică necesitatea suspendării activității de muncă, Boghean Ana a fost reangajată în serviciu, ca educatoare, astfel la reangajarea în serviciu nu a încălcat careva prevederi legale.

A comunicat reclamanta că Casa Națională de Asigurări Sociale eronat a indicat că pensia pentru vechime în muncă a fost stabilită în temeiul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.865 din 29.12.1992 cu privire la pensiile pentru vechime în muncă a cadrelor din domeniul învățământului și ocrotirii sănătății, hotărârea respectivă fiind în vigoare până la 29.04.2001.

A susținut că prin prisma art.12 alin.(2) CPC, chiar dacă Hotărârea de Guvern sus-menționată, nu a fost abrogată la data punerii în aplicare a Legii nr.156 - XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, adică la data de 01.01.2009, situației reclamantei urmează a-i fi aplicate nu prevederile Hotărârii de Guvern nr.865 din 29.12.1992, dar prevederile Legii nr.156-XIV din 14.10,1998, deoarece legea are o putere juridică superioară. În astfel de circumstanțe, decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale contravine Legii nr. 156 - XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și urmează a fi anulată conform lit. a, alin. (1), art. 26 al Legii contenciosului administrativ.

A solicitat reclamanta Boghean Ana anularea deciziei emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul prin care s-a dispus reținerea din pensia sa a câte 20% lunar pentru recuperarea sumei de 26673,44 de lei, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să restituie sumele reținute din pensie în baza deciziei și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central s-a repus în termen acțiunea înaintată de Boghean Ana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu privire la anularea deciziei, obligarea restituirii sumelor și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul din 18.08.2011 privind reținerea cu 20% din pensia Anei Boghean, începând cu 01.11.2011. S-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul să restituie suma echivalentă celor 20% reținute din pensia Anei Boghean, începând cu 01.11.2011. S-a încasat de la Casa Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul în beneficiul Anei Boghean, suma cheltuielilor de judecată în mărime de 900 de lei.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că pensia Anei Boghean a fost stabilită în baza art. (5) al Legii nr. 437-XII din 27.12.1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova, care prevedea că „pensiile pentru vechime în muncă se stabilesc în cazul suspendării muncii”, iar potrivit Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat a fost abrogată Legea nr. 437-XII din 27.12.1990. Astfel, legea nouă nu prevede necesitatea suspendării activității de muncă, din care motiv Boghean Ana s-a reangajat în câmpul muncii, funcția educatoare la Grădinița nr. 2 din satul Crihana Veche, r-nul Cahul.

În circumstanțe expuse, instanța de apel a invocat că corect prima instanță a notat că Casa Națională de Asigurări Sociale face trimitere la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la pensiile pentru vechime în muncă a cadrelor din domeniul învățământului și ocrotirii sănătății nr. 865 din 29.12.1992, fără a lua în considerație că acest act normativ fiind în vigoare până la 29.04.2001, nu poate avea o putere retroactivă și să se aplice raporturilor juridice ce s-au născut de la 08.12.1998, iar pe de altă parte urma a fi dat eficiență și a aplica prevederile Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998, deoarece legea are o putere juridică superioară.

Astfel, a concluzionat instanța de apel că decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale din 18 august 2011 contravine Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, fapt ce a dus la anularea în totalitate a acesteia.

La 06 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Cahul a emis decizia contestată la 14 noiembrie 2019, iar la 06 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs. Prin urmare, cererea de recurs depusă la data de 06 decembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de

Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru